
RECENZJE I OMÓWIENIA

Ks. Teodor Suchoń, *Listy do moich Parafian. Parafia... moja Rodzina*, Wydawnictwo Emmanuel, Chwałowice–Ćwiklice 2023, 316 s., ISBN 978-83-66069-92-3

Ksiądz prałat Teodor Suchoń urodził się 11 października 1950 r. w Gostyni Śląskiej. Po maturze (1968) odbył studia w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie (od 1969 uczeń ks. Franciszka Blachnickiego), a na prezbitera został wyświęcony 27 marca 1975 r. w katedrze pw. Chrystusa Króla w Katowicach. Jako wikariusz pracował w parafiach: Pstrążna, Wodzisław Śląski, Bielsko-Biała, Rybnik. W latach 1988–2017 był proboszczem parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Rybniku (Chwałowice). W tym czasie pełnił także różne funkcje: był kaznodzieją i rekolekcjonistą parafialnym, diecezjalnym duszpasterzem nauczycieli (do 1990), moderatorem Domowego Kościoła w archidiecezji katowickiej (1991–2012), renowatorem poświęconego w 1928 r. kościoła parafialnego, inicjatorem sanktuarium św. Teresy od Dzieciątka Jezus (2005), budowniczym domu parafialno-rekolekcyjnego przy parafii (1991), domu rekolekcyjnego „Emaus” w Koniakowie (1998), budynku rekolekcyjnego (obecnie nowe probostwo, 2011), organizatorem marszów dla Jezusa w Rybniku (2000–2012). W zakresie pastoralno-wydawniczym to autor adwentowych materiałów duszpasterskich (od 1975), modlitewnika jubileuszowego, *Ze świętą Teresą* (2005), redaktor tomiku poezji konkursowej (ogólnopolskiej) *O uśmiech Tereski* (2005), tłumacz i redaktor *Modlitw i okruszek* T. Guenarda (2013), redaktor jubileuszowych rekolekcji kapłańskich „*Dziękujemy zawsze za wszystko Bogu*” (2020), autor albumu–homilii *Święty Antoni Padewski, wczoraj, dziś i jutro* (2021), publikacji *100 uśmiechów świętej Teresy od Dzieciątka Jezus* (2021), historii Domowego Kościoła w archidiecezji katowickiej *Rodzina drogą Boga do świata* (2023), redaktor pisma parafialnego „*W Sercu Kościoła*” (1991–2017) oraz kalendarza terezańskiego we współpracy z Lisieux (od 2000), a także innych materiałów duszpasterskich, plakatów, współreżyser (z TVT Rybnik) filmu *Świadek wiary konsekwentnej* (o słudze Bożym ks. F. Blachnickim).

Prezentowana publikacja (redakcja: ks. Teodor Suchoń, Beata Agopsowicz, konsultacja ks. dr hab. Bogdan Biela, prof. UŚ), jest oryginalna, gdyż zawiera *Listy do Parafian* publikowane w piśmie parafialnym „*W Sercu Kościoła*” w latach 1991–2017. Mają one zróżnicowany charakter. Są teksty – jak sam pisze autor – o charakterze teologiczno-historycznym, pastoralno-katechetycznym i liturgiczno-porządkowym (por. s. 10). W książce owe listy ułożono według dat spisania. Spośród 297 listów napisanych na przestrzeni 29 lat proboszczowania

ks. T. Suchonia zamieszczono w publikacji 116. Pozostałe znajdują się na kartach 20 tomów pisma parafialnego „W Sercu Kościoła”.

Istotną częścią współczesnej teologii pastoralnej jest kairologia starająca się odczytywać „znaki czasu”, aby adekwatnie i skutecznie Kościół mógł *hic et nunc* realizować swoje zbawcze posłannictwo. To także zadanie każdej parafii, która powinna na bieżąco reagować na pojawiające się wyzwania pastoralne, czego zobrazowaniem niech będzie jakże aktualny list zatytułowany *Odczytywać znaki czasu*, napisany 1 grudnia 2013 r.:

Kochani Moi. Głośno zrobiło się o Chwałowicach we wszystkich mediach, w radiu, telewizji, prasie w Rybniku i w całej Polsce. Pragnę więc podziękować tym kilku Parafianom i rodzinom za nadzwyczajną rodzicielską odwagę, wierność zasadom dekalogu, świadectwo wiary. Wiem, że to ich wiele kosztuje i boli. Są piętnowani z wielu stron i pod różnym kątem, a przecież zrobili to, co jako rodzice chrześcijańscy mieli prawo i obowiązek zrobić i co powinni zrobić wszyscy. Nie zgadzali się z „takim” genderowym programem wychowania swoich dzieci, złożyli więc deklarację rezygnacji, a one zostały natychmiast usunięte (jedno w dniu swoich czwartych urodzin!). Wszystkie oświadczenia kierownictwa przedszkola o rzekomej propozycji zastępczego miejsca w innym przedszkolu, delikatnie mówiąc, miały się z prawdą. Dzieci zostały odsunięte w trybie natychmiastowym (rodzice przedstawiają na to dokument!). „Szum medialny”? Czy można znaleźć twarze, wypowiedzi rodziców w jakiejś gazecie, radiu? Obrona nie przyjdzie przez TVN, Dziennik Zachodni czy od jakiegoś dziennikarza radiowego lub telewizyjnego! Tylko PRAWDA wynikająca z twardych faktów wyzwala! Każdy może pobłądzić, bo nie wiedział, nie znał prawa, to ludzkie. Ale konieczna jest wtedy pokora, uznająca błąd i pomyłkę. Ideologii *gender* nie wolno rozumieć „po swojemu”: że to po 50% chłopcy i dziewczynki, że chodzi o gotowanie chłopców w kuchni. Trzeba ją rozumieć zgodnie z jej przesłaniem. Usunięcie samego słowa *gender* z tekstu programu nie zmienia istoty ideologii *gender*. Program będzie przecież rozliczany ze słowem *gender* czy bez niego. Już MEN zarządził *gendermonity* (zob. „Nasz Dziennik” 31 X/1 XI). Fakty mówią za siebie. Szczucie na odważnych i świadomych swej roli rodziców czy kogokolwiek, jest wielką nietolerancją (podobnie jak usunięcie dzieci z przedszkola, do którego chodziły jako 3-latki). Co będzie myślało dziecko, które z dnia na dzień nie mogło pójść do przedszkola?! Zapamięta ten dzień, jak zapamiętały dzieci ów poranek niedzielny 1981 r., gdy nie nadano programu dla dzieci w telewizji! Kochani, kochani Rodzice, nadal jednak widzę wydarzenia ostatnich dni jako „szczęśliwą winę”. I to jest, wbrew pozorom, zasługą Przedszkola. Dzięki temu Polacy (tak, wielu!) zachowują swój narodowy kręgosłup i nie pozwolą wytrącić jakichś kręgów z niego. Drodzy, na kolejnych stronach naszego pisma „W Sercu Kościoła” wypisane są różne teksty i wypowiedzi, które pozwalają sobie wyrobić właściwy sąd o zagrożeniu i niebezpieczeństwach dla dzieci indoktrynowane ideologią *gender*. Drodzy

Parafianie, wiem, że dla wielu z Was dzisiejszy *List* ma charakter krytyczny, ale to dlatego, że Was kocham! Pozdrawiam, Wasz Proboszcz (s. 221-222).

Podobnie jak teologia praktyczna, uprawiana w (archi)diecezji katowickiej, także w 2025 r. parafia św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Chwałowicach świętuje 100-lecie istnienia, dlatego warto także zacytować *Posłowie* omawianej publikacji:

Drodzy Parafianie, kończąc kompozycję zbioru Listów pisanych na przestrzeni kilkunastu lat (w sumie było ich 297) stawiam sobie na nowo pytanie na ile te homiletyczne, katechetyczne, pastoralne, porządkowe, informacyjne... treści Listów zostały gdzieś w głębi serc moich Parafian i stały się choć trochę fundamentem żywego Kościoła, na których buduje swoje życie wiary kolejne (obecne) pokolenie parafian!? Przyznam, że każdy List pisałem sercem, kochając wszystkich razem i każdego z osobna. Jest w nich stale moja serdeczna troska o formację i rozwój duchowy dotykający umysłu, woli i serca dzieci, młodzieży i dorosłych. Wierzę, że z tej troski przelanej na papier jednoczyła się i umocniła wtedy wspólnota parafialna – Moja rodzina. Kochani. Parafia św. Teresy od Dzieciątka Jezus 1 sierpnia 2025 roku będzie świętować swój Jubileusz 100-lecia istnienia i spojrzysz z tej perspektywy za siebie, aby w świetle Ducha Świętego, oczami świętej Patronki popatrzeć w przyszłość, i aby jak Ona powiedzieć: „W sercu Kościoła, mojej Matki, będę miłością”. Podjąć zatem osobiście i w duchu odpowiedzialności za materialne i duchowe dziedzictwo przodków nowe zadania „tu i teraz”. Może wielu młodszych parafian pochyli się nad problemami swoich przodków, ojców i dziadków opisanych w Listach i we współpracy z aktualnymi duszpasterzami, odczyta je w nowy intensywny sposób i Kościół będzie dla nich właściwym i prawdziwym środowiskiem rozwoju i szczęścia, będzie świętą Rodziną. Niech całe życie wspólnoty parafialnej nadal z miłością obserwuje i spisuje „Ona, Patronka Teresa od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza”. Pozdrawiam, ks. Teodor Suchoń, proboszcz Rybnik, 18.06.2022 (s. 315).

Książka wieloletniego proboszcza zaangażowanego w Ruch Światło–Życie, ks. T. Suchonia, nie ma charakteru *stricte* naukowego, ale przedstawia w praktyce, jak należy wcielać w życie postulatory szeroko pojętej współczesnej teologii praktycznej na niwie parafialnej. Jej wartość polega więc na tym, że, ukazując posoborowe duszpasterstwo w praktyce, może stanowić swoisty przewodnik czy wręcz pastoralne *vademecum* zarówno dla duszpasterzy (zwłaszcza proboszczów), jak i dla wiernych świeckich zaangażowanych we współtworzenie wspólnoty parafialnej¹. Publikację – mimo obszerności – czyta się z wielkim zainteresowaniem nie tylko ze względu na prezentowane treści, ale także z powodu

¹ Jeszcze bardziej takim *vademecum* będzie kolejna publikacja T. Suchonia (ukaze się w tym roku, przejrzana już przez pisałego te słowa), przybliżająca działalność *stricte* pastoralną w parafii, a wzbogacona o praktyczne materiały duszpasterskie. Jej roboczy tytuł brzmi: *Proboszcz formuje parafię – parafia formuje proboszcza*.

wyłaniającego się z zamieszczonych *Listów* obrazu proboszcza, który realizuje swoje powołanie jako zarażającą innych pasję! W odbiorze książki pomaga też stojąca na wysokim poziomie szata graficzna oraz zamieszczone w niej fotografie ilustrujące działalność pastoralną w parafii.

Ks. Bogdan Biela

Bogdan Giemza SDS, *Sport w nauczaniu papieża Benedykta XVI i Franciszka*, Wydawnictwo Papieskiego Wydziału Teologicznego, Wrocław 2024, 250 s., ISBN 978-83-66545-71-7

Kościół w świecie sportu obecny jest na różnorakie sposoby, poczynając od organizowanych w parafiach, dekanatach, diecezjach, a także o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym rozmaitego rodzaju zawodów sportowych. Piszący recenzję np. uczestniczył wielokrotnie w ogólnopolskich zawodach w narciarstwie alpejskim dla księży. Innym sposobem aktywnego uczestnictwa Kościoła w interesującej nas kwestii są liczne katolickie stowarzyszenia i kluby sportowe. Należy też wspomnieć o organizowanych i współorganizowanych przez instytucje kościelne sympozjach i kongresach, często o zasięgu międzynarodowym, poświęconych tematyce sportu. Trzeba również wskazać na obecność i duszpasterskie towarzyszenie kapelanów reprezentacjom czy klubom. Można rzec, iż podbudową teoretyczną dla tego rodzaju działań w Kościele są: nauczanie papieskie oraz dokumenty rozmaitych instytucji kościelnych promujących uprawianie sportu.

Recenzowana publikacja to owoc osobistych zainteresowań sportem ks. prof. Bogdana Giemzy. Stanowi ona także kontynuację jego wcześniejszej książki zatytułowanej *Sport w życiu i nauczaniu św. Jana Pawła II* (Wrocław 2022). Przedmiotem obecnego opracowania jest nauczanie następców Jana Pawła II na Stolicy Piotrowej, czyli papieży: Benedykta XVI i Franciszka.

Całość opracowania została ujęta w trzech częściach. Pierwsza obejmuje analizy i komentarze autora na temat sportu na bazie nauczania Benedykta XVI i Franciszka. Zaprezentowano je w sześciu punktach. Najpierw zwrócono uwagę na sportowe zainteresowania obu papieży. Następnie, odwoławszy się do hasła nowożytnych igrzysk olimpijskich: *citius, altius, fortius – communiter*, wskazało, bazując na papieskim nauczaniu, na uniwersalny język sportu, co pozwala nie tylko przekraczać granice państw, różnych języków, ras, religii i ideologii, ale prowadzi do harmonii na gruncie podkreślanej godności osoby ludzkiej w sporcie. W dalszej części rozważań uwypuklono znaczenie sportu w przezwyciężaniu dominującej „kultury wykluczenia” i budowanie przeciwstawnej jej „kultury spotkania”. Sport może bowiem przyczynić się do budowania mostów i burzenia barier społecznych. Inną ważną, społeczną misją sportu jest oddziaływanie